

KALTSIUM ÖÖPÄEVASES URIINIS

Lühend	dU-Ca
Mõiste	Kaltsiumi ainevahetust reguleerivad parathormoon ja kaltsitriool. Enamik kaltsiumist eritub tavaliselt väljaheitega, väike osa uriiniga. Hüperkaltsiuria kaasneb peaaegu alati hüperkaltsiemia. Hüperkaltsiuria on neerukivitõve ja neerukaltsinoosi riskifaktor. Uriiniga eritatava kaltsiumi hulk on suure variatsiooniga nii tervetel kui haigetel.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kaltsiumi ainevahetuse hindamine: valu luudes, neerupuudulikkus, krooniline diarröa ja steatorröa, pikaajaline kortikoidravi, artefitsiaalse menopausi järgne seisund ▪ kaltsiumi või fosfaadi puudulikkuse ravi jälgimine ▪ neerukivitõbi
Proovivõtu vahendid	Uriini kogumismõõdu (ööpäevauriin), konservant 6M HCl
Materjali säilivus ja transport	Uriin: 15–25 °C 2 päeva, 2–8 °C 4 päeva, –20 °C 3 nädalat
Teostamise aeg ja koht	Argipäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Mõõtmismeetod	Kolorimeetriline fotomeetria
Referentsvahemikud	2,5–7,5 mmol/d
Tõlgendus	<p>dU-Ca↑ Hüperkaltsiuria</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hüperparatüreoidism (30–80% juhtudest) ▪ pahaloomuline kasvaja (rinna- või põievähk, müeloomtõbi) ▪ osteolüütiline luuhaigus (kartsinoom, sarkoom), osteoporoos, eriti immobilisatsiooni järgselt, Pageti tõbi, ▪ sarkoidoos ▪ neerude tubulaarne atsidoos, Fanconi sündroom ▪ idiopaatiline hüperkaltsiemia/hüperkaltsiuria ▪ türeotoksikoos, Cushingi sündroom ▪ vitamiin D mürgistus <p>Segavad tegurid: ravimid (vitamiinid C, K, A, kaltsitoniin, kortikosteroidid), immobilisatsioon, kaltsiumirikka toidu tarbimise järgselt, päevitamine)</p> <p>dU-Ca↓ Hüpokaltsiuria</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hüpoparatüreoidism ▪ vitamiin D puudus (toit, imendumishäired, UV-kiirte mõju vähesus), vitamiin D resistentne rahhiit ▪ eesnäärmevähi metastaasid ▪ preeklampsia ▪ nefroos, nefriit, neerupuudulikkus ▪ renaalne osteodüstroofia ▪ malabsorptsioonisündroom ▪ perekondlik hüpokaltsiuriline hüperkaltsiemia ▪ rasedus (III trimester) <p>Segavad tegurid: alkaalne uriin, fosfaatide, bikarbonaadi suurenenud tarbimine, ravimid (tiasiiddiureetikumid, antatsiidid, suukaudsed kontratseptiivid, östrogeenid, liitium)</p>
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66107
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE (2006) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier Saunders: 1904 2. Marks V, Cantor T, Mesko D, et al (2002) Differential diagnosis by laboratory medicine, Springer-Verlag: 554–555 3. Fischbach FT, Dunning MB (2004) A manual of laboratory and diagnostic tests, Lippincott Williams & Wilkins: 236–238
Koostaja	Liisa Kuhi